

İHMAL İSTİSMAR

OLASIĞINI ARTTIRAN
NEDENLER

Çocuk ihmal ve istismarı günümüzde çok sık rastlanan bir şiddet şeklidir. WHO çocukistismarını “Bir yetişkin tarafından bilerek ya da bilmeyerek yapılan ve çocuğun sağlığını, fizikigelişimini, psiko-sosyal gelişimini olumsuz yönde etkileyen davranışlar” olarak tanımlamıştır. İstismar, maruz kalan çocuk üzerinde büyük etkiler bırakabilen bir şiddet türüdür (akt; Kara, Biçer ve Gökalp, 2004).

Çocuk istismarı; cinsel istismar, duygusal istismar, fiziksel istismar ve ihmal olmak üzere 4 kategoride ele alınmaktadır.

- **CİNSEL İSTİSMAR**
- **DUYGUSAL İSTİSMAR**
- **FİZİKSEL İSTİSMAR**
- **İHMAL**

Çocuğun içinde bulunduğu çevrede bulunan öğretmen, akraba, sağlık elemanı vb. yetişkinlerin çocuk ihmal ve istismarının etkileri konusunda bilinç ve duyar sahibi olması çocuğun ihmal ve istismara uğramasının fark edilmesi ve yetkili mercilere bildirmesini sağlamak konusunda önem arz etmektedir.

İPUÇLARI

Duygusal istismar iki özelliği ile diğer istismar türlerinden ayrılmaktadır (Polat, 2007). Bunlar;

- 1- Fiziksel ve cinsel istismardaki gibi somut bulguların olmayışı,
- 2- Fiziksel ve cinsel istismarla birlikte bulunabilmesi.

KAYNAK

- Çocuk İhmal Ve İstismarı Alanında Çalışan Profesyonellerin Sunulan Hizmetlere İlişkin Değerlendirmeleri, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı, Yüksek Lisans Tezi, Gizem Uslu, ANKARA – 2019 (tez numarası:552740)
- Psikososyal Önleyici Destek Programı kitabı, Özel Eğitim Ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- İstismara Karşı Çocuk Gücü Platformu. (2020) Şuradan alındı: www.cocukgucu.com
- Carolyn Meggitt “Çocuk Gelişimini Anlamak” (2012). Optimist Kitap.

Konya Sel-Raı

OLASILIĞI ARTTIRAN NEDENLER

Çocuk ihmal ve istismarının birçok risk faktörü olsa da en genel nedenler şu şekildedir:

1. Şiddetin desteklendiği ve hoş görüldüğü kültürler
2. Çocuğun planlanmamış gebelik sonucu doğması
3. Ebeveynlerin alkol ve/veya madde bağımlısı olması
4. Ebeveynlerin çocukluklarında istismar deneyiminin olması
5. Ebeveynlerde dürtü kontrol problemi
6. Ebeveynlerde ruhsal hastalığının olması
7. Depresyon ve/veya yoğun kaygı
8. Düşük öz benlik saygısı
9. Ebeveynlerin kendi ebeveynlerine güvensiz bağlanması
10. Genç yaşta anne-baba olma
11. Anne-baba arasındaki şiddet
12. Çekişmeli boşanma
13. Üvey anne / baba
14. İşsizlik
15. Yoksulluk
16. Sosyal izolasyon
17. Eğitim seviyesinin düşüklüğü
18. Erken doğum
19. Çocuğun engelli olması
20. Doğumlar arası sürenin az olması

WHO, çocuk ihmal ve istismarına yönelik risk faktörlerini kişisel, ailesel ve toplumsal olarak üç boyutta ele almıştır (akt; Turhan, Sangün ve İnandı, 2006). Bu tabloya göre kişisel riskler anne-babaya ilişkin ve çocuğa ilişkin olarak iki alt başlıkla ele alınmış, ailesel risk faktörleri ise geniş aile ile ilişkilendirilmiştir. Toplumsal risk faktörleri ise çocuğa yönelik toplumun genel tutumunu, çevresel bozukluklar, sosyal eşitsizlik gibi makro boyutta ele alınmaktadır. Kişisel ve ailesel risk faktörlerin toplumun risk faktörlerini ve toplumsal risk faktörlerinin de alt sistemler olan aile ve kişisel risk faktörlerini etkilediği göz ardı edilmemelidir.

Çocuğa yönelik ihmal ve istismarın farkına varmak zordur. Bunun nedenleri şu şekilde açıklanabilir:

- Çocuğa yönelik fiziksel istismarının faillerinin % 75'i ebeveynler, % 15'i diğer akrabalar (Çuhadaroğlu Çetin ve ark., 2008). Bu yüzden çocuğu kuruluşa götüren kişi, aslında çocuğu istismar etmiş kişi olabilir ve çocuğu istismarı anlatmaması konusunda tembihlemiş olabilir.
- Toplumun aile ve cinsellikle ilgili salt düşünceleri çocuğun istismar durumunda sessiz kalmasına neden olmaktadır. Özellikle Türk toplumunda cinselliğin "ayıp" olması, doğruyu büyüklerin söylemesi, özellikle ailede istismar yaşansa da her şeyin aile içinde kalması gerektiği gibi düşünceler çocuğun susmasını ve istismarcının da bu durumdan pay çıkarıp istisma-

rına devam etmesine neden olabilmektedir. Bununla birlikte istismarcı çocuğa baskı uygulayabilir ve tehdit edebilir. Böylece çocuk korkarak susmak zorunda kalacaktır. Buna bağlı olarak çocuk istismardan dolayı kendini suçlayabilir ve ceza çektiğini düşünerek susmaya devam edebilir.

- İstismar sonrası çocuğun içe kapanması oldukça normaldir. Ancak genellikle aile, öğretmenler ve sosyal çevre bunun normal olduğunu düşünebilir ve istismardan şüphelenmez. Çevreden içe kapanıklığı ile geri dönüş almayan çocuk da böyle davranmaya devam eder.
- İstismara maruz kalan çocuk ile çalışan profesyonellerin istismar ile ilgili yeterli donanımı olmayabilir. Bu yüzden çocuğun istismara uğramış olabileceğinden şüphelenmezler. Buna ek olarak toplum ve kültür yapısı da istismarı fark eden profesyonellerin durumu görmezden gelmesine neden olabilir.

Konya Sel-Ram

Esenler
Mahallesi Gütekin Sokak No:8 Selçuklu KONYA
<http://selcukluram.meb.k12.tr>
03322475322

sel_ram42

selcukluram@gmail.com
rehberlik@selcuklu@gmail.com

Selçuklu Rehberlik
Araştırma Merkezi

Sel_Ram42